

# Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

## Avgjørelse FinKN 2025-500

16.5.2025

### Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

#### Gebyr for uforsikret motorvogn

Gebyr for uforsikret motorvogn – opphør av forsikring – varsling – levering i "drop-luke" - disp.

Klager ble ilagt gebyr for manglende forsikring den 9.12.19 etter at forsikringsavtalen gikk til opphør grunnet manglende betaling den 2.12.19. Kjøretøyet ble avregistrert 19.9.22. Klager mente at store deler av gebyret måtte ettergis, blant annet fordi bilder viste at kjennemerkene på bilen var borte fra 22.5.20. Klager anførte blant annet også at kjennemerkene ble levert til trafikkstasjon av hans mor i mars/april 2020, at Trafikksforsikringsforeningen hadde sendt gebyrkrav til feil adresse og at han klaget på gebyrileggelsen allerede i juli 2023. Trafikksforsikringsforeningen mente at bruddet på forsikringsplikten skyldtes forhold innenfor klagers kontroll, og viste blant annet til at klager kunne ha holdt bilen forsikret frem til han fikk bekreftet at den var avregistrert. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke i tilstrekkelig grad var sannsynliggjort at kjennemerkene ble innlevert til trafikkstasjon og kjøretøyet avregistrert i mars/april 2020. Sett hen til den lange gebyrperioden viste nemnda til at Trafikksforsikringsforeningen har hjemmel til å redusere gebyret under henvisning til lovforarbeidenes uttalelser om lemping av gebyret.

GEBYRETS STØRRELSE: 3.12.19 – 18.9.22

---

#### Saksfremstilling

Ifølge motorvognregisteret fremstår klager som eier av det aktuelle kjøretøyet. Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyet var forsikret frem til og med 2.12.19, da forsikringen opphørte som følge av manglende betaling.

Kjøretøyet var uforsikret fra og med 3.12.19 til og med 19.9.22, som var datoen kjøretøyet ble avregistrert. Trafikksforsikringsforeningen ble orientert av forsikringsforetaket om at kjøretøyet var uforsikret 7.12.19, og varslet klager på SMS og e-post om at kjøretøyet fremstod som uforsikret samme dag.

Den 9.12.19 ila Trafikksforsikringsforeningen klager gebyr for uforsikret motorvogn for perioden fra og med 3.12.19 til og med 18.9.22. Gebyrkravet ble sendt per post til klagers folkeregistrerte adresse, (...).

Den 27.6.23 sendte klager e-post til Kredinor og bestred kravet. Klager videresendte samme e-post til Trafikksforsikringsforeningen 26.7.23.

Av skjermdump fra deler av samtalen med Trafikksforsikringsforeningen, fremgår det at foreningen dagen etter svarte at alle kjøretøy skal være forsikret, med mindre det har status som avregistrert eller stjålet. Foreningen viste videre til at kjøretøyet ikke stod registrert som stjålet.

Klager sendte ny e-post og klaget på gebyrileggelsen 9.10.24. Klager påpekte blant annet at kjøretøyet ikke hadde vært i bruk siden november/desember 2019, og at klagers mor skulle levere

skiltene ettersom klager selv skulle i militærtjeneste. Klager viste også til at kjøretøyet senere ble stjålet.

Trafikksforsikringsforeningen ba forsikringsforetaket om å redegjøre for hvorfor forsikringen opphørte. Forsikringsforetaket skrev følgende 4.12.24:

Forsikringen opphørte pga manglende betaling. Vi lå med garantien fra (...) overtok bilen. Vi har sendt en rekke fakturaer til han daværende adresser. i tillegg er det også sendt betalingspåminnelser og kanselleringsvarsler. legger ved noen kopier. Vi har ikke registrert retur av post.

Blant fakturaene foretaket la ved var et kanselleringsvarsel utstedt 18.11.19, som varslet om at forsikringen ville opphøre 2.12.19 dersom fakturaen ikke ble betalt innen betalingsfristen. Foretaket la ikke ved opprinnelig faktura for forsikringspremien, men et par tidligere fakturaer sendt til klagers folkeregistrerte adresse.

Trafikksforsikringsforeningen ga ikke klager medhold i klagen, og saken ble overført til sekretariatet for Finansklagenemnda for ny vurdering.

### **Partenes anførsler**

**Klager** mener at store deler av gebyret må ettergis. Klager anfører at skiltene var forsvunnet, og at muligheten for å avregistrere motorvogn på nett først ble mulig i september 2022. Gebyret skyldes derfor forhold utenfor klagers kontroll. Klagers mor skal ha levert inn skiltene i mars/april 2020. Skiltene ble levert i kassen på utsiden av Statens vegvesens kontor. Skiltene ble ikke registrert innlevert, og Statens vegvesen sier at tap av kjennemerker ikke kan dateres så langt tilbake i tid. Bilder fra mai 2020 og 2021 viser at bilen var uten skilter, da de var innlevert.

Klager mener at politianmeldelsen for tyveri av kjøretøy dokumenterer at kjøretøyet ikke kunne brukes. Klager anfører at Trafikksforsikringsforeningen og inkassoselskapet har brukt feil adresse over flere år, slik at klager ikke har mottatt kravene per post, og mener innsendt faktura dokumenterer dette.

Klager anfører at han bestred gebyrkravet overfor Trafikksforsikringsforeningen i juli 2023. Klager mener foreningens manglende behandling av klagen i 2023, og at de ikke informerte om klageadgang til Finansklagenemnda, utgjorde saksbehandlingsfeil etter forvaltningslovens § 41. Klager viser også til at foreningen etter inkassoloven § 17 skulle ha stanset innkreving av gebyret inntil tvisten var avklart. Klager mener at rimelighetshensyn taler for at gebyrkravet på over kr 300 000 er uforholdsmessig stort med tanke på at kjøretøyet var ubrukelig.

### **I klagen for nemnda anfører klager i tillegg:**

Klager mener at han forsøkte å orientere seg i gjeldende regelverk da han gjentatte ganger forsøkte å klage på gebyret til inkassoselskapet og foreningen. Klager ble kun orientert om at man kunne klage på foreningens nettportal. Klager har forsøkt å få bistand av Statens vegvesen per e-post og telefon, men har ikke fått svar. Det har påløpt betydelige renter på gebyrbeløpet fra klagen sendt i juli 2023 og i perioden klagen ikke har blitt behandlet av foreningen. Klager mener han har forsøkt å stanse gebyret med å innlevere skilter, avregistrere på nett 19.9.22 og kontakte Statens vegvesen for registrering av tapte kjennemerker.

Klager viser ellers til at det var vanskelig å følge opp saken da på grunn av militærtjeneste i store deler av 2020, og at han ikke var klar over at han kunne tegne forsikring når skiltene, etter hans kunnskap, var innlevert. Klager mener gebyrileggelsen kun var riktig i perioden 9.12.19 til 22.5.20, ettersom skiltene beviselig var borte etter dette.

**Trafikksforsikringsforeningen (TFF)** opprettholder gebyrileggelsen. Foreningen viser til at kjøretøyet var uforsikret fra og med 3.12.19 til og med 18.9.22. Kjøretøyet ble avregistrert 19.9.22,

og var forsikringspliktig frem til denne datoen. Foreningen anfører at gebyrkravet ble sendt 9.12.19 og ikke kom i retur, og anses derfor som mottatt. Foreningen har etter gjeldene folkeregisterlov ikke tilgang på og får ikke utlevert datoer for historiske adresser, men har fremlagt oversikt over klagers folkeregistrerte adresser, blant annet klagers adresse da gebyret ble ilagt.

Foreningen mener at det fremstår som at foretaket har overholdt ordinære purrerutiner ved manglende betaling. Betalingsmislighold vil som utgangspunkt regnes som et forhold innenfor forsikringstakerens kontroll.

Foreningen mottok melding om opphør fra forsikringsforetaket 7.12.19, og elektronisk varsel ble sendt ut 7.12.19. Klager ble derfor varslet av foreningen i henhold til gjeldende forskrift.

Foreningen viser til at de kun kan oppbevare regnskapsmateriale opp til fem år etter regnskapets slutt, jf. bokføringsloven § 13 annet ledd, og første tilgjengelige faktura er derfor datert 6.1.20.

Foreningen anfører at klager selv må bære ansvaret for å avregistrere kjøretøyet slik at forsikringsplikten opphører. Klager kunne holdt kjøretøyet forsikret frem til skiltene ble innlevert.

Foreningen viser til uttalelse fra politiet der det framgår at tyveri av kjøretøy ble anmeldt hos politiet den 24.10.22, altså etter datoen for når kjøretøyet var avregistrert. Anmeldelsen er derfor ikke av betydning for gebyrileggelsen at kjøretøyet ble stjålet.

Foreningen anfører at selv om deler av gebyret er eldre enn tre år, er foreldelsesfristen utsatt på grunn av følgende fristavbrytende skritt: Utleggsbegjæring sendt 4.6.20 og utleggsforretning avholdt 29.9.20, utleggsbegjæring sendt 3.11.20 og utleggsforretning avholdt 14.1.21, og utleggsbegjæring sendt 15.6.23 og utleggsforretning avholdt 2.8.23.

**Sekretariatets konklusjon:** Sekretariatet kom til at det ikke var grunnlag for å gi klager medhold. Begrunnelsen fra sekretariatet er inntatt under:

Vilkårene for å ilegge gebyr

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikksikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (heretter omtalt som gebyrforskriften) §§ 4 og 5. Av § 4 første ledd følger det at avregistrering fører til at gebyrplikten opphører.

I denne saken opphørte forsikringen 2.12.19, slik at kjøretøyet var uforsikret fra og med 3.12.19.

Forsikringsforetaket har dokumentert at det sendte betalingspåminnelse og varsel om at forsikringen ville opphøre 2.12.19 dersom premien ikke ble betalt. Sekretariatet har ikke mottatt den opprinnelige fakturaen med krav om betaling av premie fra foretaket. Du skriver imidlertid at du lot forsikringen opphøre i desember 2019 fordi du skulle i militærtjeneste og at skiltene uansett skulle leveres inn etter nyttår. Vi forstår det derfor slik at du hadde mottatt det første premievarselet, men at du bevisst unnlot å betale forsikringspremien fordi du mente å avslutte forsikringen. Vi legger derfor til grunn at opphøret var lovlig.

Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyet ble avregistrert 19.9.22. Du anfører imidlertid at skiltene ble levert inn i mars/april 2020. Spørsmålet er så om du har sannsynliggjort at kjøretøyet ble avregistrert på et tidligere tidspunkt.

Du har forklart at moren din skulle levere skiltene for deg ettersom du skulle i førstegangstjeneste, men hun skal ha glemt å gjøre det. Da hun leverte skiltene i mars/april, måtte skiltene leveres utenfor kontoret på grunn av restriksjoner under pandemien.

Finansklagenemnda Skade (TFF) har i flere saker vurdert om klager har sannsynliggjort avregistrering der klager har levert skilter i en såkalt "drop-luke". I avgjørelsen FinKN 2021-929 sa nemnda følgende om vurderingen:

Vegvesenets rutiner er i tilsvarende saker opplyst å være at avregistrering innføres i registeret samme dag som skiltene leveres inn eller senest dagen etter. (...)

Nemnda har i en rekke saker lagt til grunn at den må bygge på det faktum, som etter en samlet vurdering, fremstår som mest sannsynlig (overvektsprinsippet). Ved tvil om hva som er mest sannsynlig, vil klageren som utgangspunkt ha tvilsrisikoen eller bevisbyrden, som det også ofte kalles. Dette prinsippet gjelder imidlertid ikke uten unntak. I Rt-2009-920 avsnitt 36 viser Høyesterett til Skoghøy som i sin andre utgave av "Tvistemål" oppsummerer teori og praksis slik:

Det er både i rettspraksis og teori lagt til grunn at dersom den ene parten har hatt mulighet og oppfordring til å sikre beviset for en faktisk omstendighet, mens den annen ikke har hatt tilsvarende mulighet eller oppfordring, må bevisvil gå ut over den part som kunne og burde ha sikret beviset (bevissikringshensynet).

Hovedregelen er at den som kjøper et registrert kjøretøy, plikter å forsikre det fra den dagen eierskiftet finner sted. I dette tilfellet ønsket ikke klager å forsikre kjøretøyet, idet han i stedet ønsket å avregistrere det. Han var da avhengig av Statens vegvesen og valgte å vente til mandag 28.9. før han leverte inn skiltene. Han må da ha vært klar over at han allerede hadde pådratt seg gebyr, og det må således ha fremstilt seg som ekstra viktig for ham å begrense gebyret mest mulig. Han fikk beskjed om at han på grunn av koronasituasjonen ikke kunne få kvittering for innleveringen av skiltene, og han hadde da all mulig oppfordring til selv å sikre beviset. Dette kunne han ha gjort ved for eksempel å ta et datert fotografi av skiltene og innleveringsluken eller ved å sende en SMS eller e-post til trafikkstasjonen med egenbekreftelse for innleveringen. Hans mulighet for å sannsynliggjøre sin påstand ble også vesentlig svekket ved at han først 1.12.20 påklaget gebyrileggelsen.

I den siterte saken fremhevet nemnda at klager hadde insentiv til å levere inn skiltene så raskt som mulig, fordi han var blitt gjort oppmerksom på at han var ilagt gebyr. I tillegg var nemnda av den oppfatning at det måtte være viktig for klager å sikre bevis for at skiltene var innlevert, ettersom koronasituasjonen forhindret at klager kunne få kvittering ved innlevering av skiltene.

Etter vårt syn gjør de samme argumentene seg gjeldende i din sak. Du ble gjort oppmerksom på at kjøretøyet var uforsikret og at gebyr ville ilegges 7.12.19. Vi forstår det slik at du uansett valgte å levere skiltene på nyåret, fremfor å levere dem da forsikringen opphørte. Du har ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at skiltene ble levert, for eksempel bilder av innleverte skilter. Du har opplyst at skiltene var borte da du kom hjem fra militærtjenesten, men vi kan ikke se at det sannsynliggjør at skiltene var levert. Det er uansett uklart hvilken dato innlevering skal ha skjedd. Etter sekretariatets syn har du ikke sannsynliggjort at kjøretøyet ble avregistrert på en tidligere dato enn 19.9.22.

Du har også vist til at kjøretøyet ble stjålet, noe som har gjort det vanskeligere å vise at kjøretøyet ikke kunne brukes. Til dette vil vi kort bemerke at det følger av fast nemndspraksis at det ikke er av betydning for forsikringsplikten for registrerte kjøretøy hvorvidt kjøretøyet er i bruk eller ikke, se blant annet avgjørelse FinKN 2019-751.

For øvrig bemerker vi at tyveriet ble anmeldt 24.10.22, som var etter avregistreringsdatoen 19.2.22. Det anmeldte forholdet får dermed ikke betydning for gebyrperioden.

Kjøretøyet ditt var registrert og forsikringspliktig. Gebyrileggelsen for perioden fra og med 3.12.19 til og med 18.9.22 fremstår etter dette som korrekt ilagt, jf. bilansvarslova § 17a jf. gebyrforskriften §§ 4 og 5.

#### Varsling og underretning om gebyr

Du har anført at Trafikkforsikringsforeningen har brukt feil adresse over flere år. Du har dokumentert at du fra 17.9.22 hadde ny adresse i folkeregisteret, og viser til en faktura du har mottatt fra foreningen med forfallsdato 21.9.22, og påpeker at forfallsdato var etter at du flyttet.

Spørsmålet blir dermed om Trafikkforsikringsforeningen har oppfylt varslingsplikten etter gebyrforskriften §§ 6 og 7 for perioden. Gebyrforskriften § 6 første ledd lyder slik:

Trafikkforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller epost) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikkforsikringsforeningen. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskrivning av gebyr.

Det fremgår av bestemmelsen at det er "siste forsikringstaker" av kjøretøyet som skal varsles elektronisk, forutsatt at kontaktinformasjonen til vedkommende er "tilgjengelig". Kontaktinformasjonen anses tilgjengelig når denne er lagt inn i TFFAuto, se blant annet nemndas avgjørelse FinKN 2019-085.

Foreningen har fremlagt dokumentasjon som viser at du ble varslet elektronisk på e-post og SMS den 7.12.19, som var datoen det ble lagt inn i TFFAuto at forsikringen hadde opphørt. Trafikksforsikringsforeningen har derfor oppfylt sin varslingsplikt etter gebyrforskriften § 6 første ledd.

Videre følger det av gebyrforskriften § 7 at Trafikksforsikringsforeningen skal underrette den gebyrpliktige om illeggelsen av gebyr så snart som mulig, og at underrettingen skjer ved utsendelse av kravet. Nemnda uttale i avgjørelsen FinKN 2019-628 at varslene om gebyrileggelse må være avsendt på en betryggende måte. Med "betryggende" menes at "krav kan sendes til en adresse og/eller på annen måte som det er god grunn til å tro at man vil nå frem til adressaten på", se eksempelvis FinKN 2019-962. Det er Trafikksforsikringsforeningen som har bevisbyrden for at gebyrkravet er sendt, men det er ikke et krav om at innholdet i brevet må ha kommet til mottakerens kunnskap, se blant annet FinKN 2019-085.

Trafikksforsikringsforeningen sendte gebyrkravet til deg 9.12.19, altså syv dager etter at gebyret begynte å løpe. Ettersom foreningen først ble orientert om at kjøretøyet var uforsikret 7.12.19, må underrettelsen av kravet regnes som "så snart som mulig" jf. gebyrforskriften § 7 annet ledd. Foreningen har videre dokumentert at gebyrkravene ble sendt til en av dine tidligere folkeregistrerte adresser, (...), og vist til at kravene ikke har kommet i retur. Kravene fra Trafikksforsikringsforeningen er sendt til den samme adressen som forsikringsforetaket sendte premievarslar til, som vi forstår at du har mottatt. Kravene må etter dette anses som betryggende sendt.

Du har dokumentert at du fra 17.9.22 hadde en ny adresse, og du viser til en faktura med forfallsdato 21.9.22. Selv om forfallsdato for den aktuelle fakturaen var noen dager etter at du hadde meldt flytting, er det etter vårt syn ikke sannsynliggjort at Trafikksforsikringsforeningen benyttet feil adresse da fakturaen ble utstedt.

Gebyret begynte å løpe fra og med 3.12.19. For ordens skyld bemerker vi at Trafikksforsikringsforeningen har opplyst at det ble tatt fristavbrytende skritt ved utleggsbegjæring 4.6.20 etterfulgt av utleggsforretning 29.9.20, utleggsbegjæring 3.11.20 etterfulgt av utleggsforretning 14.1.21, og utleggsbegjæring 15.6.23 etterfulgt av utleggsforretning avholdt 2.8.23. Foreningen mener at foreldelsesfristen er utsatt og at kravet er ivarettatt.

Slik saken er opplyst har foreningen varslet og ilagt gebyret i tråd med gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Spørsmålet blir så om det er forhold i denne saken som gir grunnlag for dispensasjon fra gebyrplikten.

Når vilkårene for gebyrileggelse er oppfylt, må gebyret som utgangspunkt betales. Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret imidlertid ettergis helt eller delvis dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldeelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll".

Nemnda uttalte i avgjørelsen FinKN 2020-189 følgende om utgangspunktet for vurderingen:

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt. 15.10 at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Alt som den forsikringspliktige selv har kunnet påvirke anses som kontrollerbart. Departementet uttaler videre at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger forhold utenfor den forsikringspliktiges forhold, påhviler den som påberoper seg en slik omstendighet.

Det fremgår videre av nemndas praksis at det sentrale i vurderingen av dispensasjonsadgangen er om klager hadde handlingsalternativer for å opprettholde forsikringsplikten og unngå gebyrileggelse, se for eksempel FinKN 2023-14. Dersom den ansvarlige har handlingsalternativer for å unngå gebyrileggelse, vil det ikke være grunnlag for å gi dispensasjon, jf. FinKN 2022-128.

I avgjørelsen FinKN 2019-373 uttalte nemnda at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkeltes "kontrollsfære", og at det følgelig er et forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i avgjørelse FinKN 2021-692 er "dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold er etter gjeldende rett nærmest utelukket".

Så vidt vi forstår sakens faktum ble faktura og purring fra forsikringsforetaket sendt til deg. Vi legger dermed til grunn at du ut fra tilgjengelig informasjon hadde en oppfordring til å bringe forsikringene i orden. Det må anses å ligge innenfor din kontroll som forsikringstaker å opprettholde forsikringsdekningen ved å sørge for

betaling av riktig beløp til riktig tid. I din sak forstår vi det uansett slik at du bevisst unnlot å betale forsikringspremie slik at forsikringen skulle opphøre. At forsikringen opphørte anses dermed ikke som forhold utenfor din kontroll.

Du anfører at skiltene var forsvunnet, slik at du ikke kunne levere dem inn, og at muligheten for å avregistrere motorvogn på nett først ble mulig i september 2022. Du mener derfor at det var utenfor din kontroll å avregistrere kjøretøyet på et tidligere tidspunkt.

Det følger av nemndas praksis at det stilles strenge krav til den som eier et kjøretøy, og det forventes altså at man orienterer seg om hvilke regler som gjelder på det rettsområde man befinner seg innenfor, jf. for eksempel FinKN 2018-679.

Det fremgår både på Trafikkforsikringsforeningen og Statens vegvesen sine nettsider at du vil få gebyr for hver dag kjøretøyet er uforsikret. Det fremgår også at "du kan unngå gebyr ved å kjøpe forsikring eller avregistrere kjøretøyet". Dersom du var usikker på hvilke regler som gjaldt, kunne du tatt direkte kontakt med Trafikkforsikringsforeningen eller Statens vegvesen og fått nærmere veiledning. Et annet alternativ ville vært å undersøke primærkilden, altså gebyrforskriftens bestemmelser, for mer informasjon.

Ved å gjøre deg kjent med regelverket, ville du blitt kjent med konsekvensene av å ha et uforsikret kjøretøy, og du kunne ha sørget for å avregistrere kjøretøyet i tide for å unngå gebyrileggelse. Slik saken er opplyst, virker du å ha vært klar over at forsikringen opphørte 2.12.19, og det er ikke opplyst hva som var årsaken til at kjøretøyet først skulle avregistreres etter nyttår. Vi forstår det derfor slik at skiltene kunne vært levert til Statens vegvesen på et tidligere tidspunkt. Et annet alternativ ville vært å fortsette å betale forsikring frem til skiltene var innlevert, og du hadde fått bekreftet at kjøretøyet var avregistrert. Vi viser i denne sammenheng til at nemnda i avgjørelsen FinKN 2020-188 uttalte at klager må selv bære risikoen for at skiltene kom på avveie. Du hadde etter vårt syn flere handlingsalternativer som ikke ville ført til gebyrileggelse, og det er dermed ikke grunnlag for dispensasjon fra det ilagte gebyret.

Du har anført at det foreligger saksbehandlingsfeil både hos Politiet og Trafikkforsikringsforeningen, blant annet fordi foreningen ikke behandlet klagen din i 2023. Slik saken er opplyst, er det uklart for sekretariatet hvilken dialog du hadde med foreningen i juli 2023, og hvorfor din henvendelse ikke ble behandlet som en klage. Gebyrperioden stoppet imidlertid på et langt tidligere tidspunkt, 19.9.22, og vi kan ikke se at unnlatelsen av å behandle henvendelsen din som en klage i 2023 har påvirket gebyrperioden. Vi må forholde oss til gebyrforskriften og kan ikke ta stilling til etterfølgende forhold, foreningens saksbehandling ol., og vi går derfor ikke nærmere inn på dette.

Avslutningsvis vil vi vise til at reglene om dispensasjon skal praktiseres strengt, blant annet for å ivareta likebehandlingshensyn. I forarbeidene ble det også fremhevet at det ikke er av betydning om den ansvarlige kan bebreides eller ikke. Det avgjørende er om årsaken til den uforsikrede perioden skyldes forhold utenfor din kontroll. I ditt tilfelle kan vi dessverre ikke se at det er tilfelle.

Sekretariatet har etter dette vurdert det slik at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9.

Lemping av størrelsen på gebyret

Du mener at rimelighetshensyn taler for at gebyrkravet på over kr 300 000 er uforholdsmessig stort, og viser til skattemelding fra 2020 som viser sterkt redusert inntekt.

Gebyrperioden i denne saken er svært lang. Når det gjelder forhold som er ikke er omfattet av bestemmelsen i gebyrforskriften § 9, er det opp til Trafikkforsikringsforeningen å vurdere om gebyret helt eller delvis bør ettergis (se sak FinKN 2019-083). Det kan i enkelte tilfeller være grunnlag for å ettergi gebyret selv om vilkårene for dispensasjon ikke er oppfylt. Om dette heter det i Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 side 202:

Utover tilfellet som i annet ledd er angitt som ettergivelsesgrunn, vil det først og fremst være i særlige tilfeller at det kan være aktuelt å ettergi kravet. Trafikkforsikringsforeningen vil også kunne lempe på et krav ut fra rene innfordringsmessige hensyn.

Det fremgår av også av de nevnte forarbeidene (side 200) at Trafikkforsikringsforeningen har en aktivitetsplikt til å følge opp unnlatelser av å betale gebyr.

Finansklagenemnda kan ikke ta stilling til rene spørsmål om lemping, og du må derfor eventuelt ta kontakt med Trafikkforsikringsforeningen vedrørende dette.

### ***Problemstillingen for nemnda***

Spørsmålet til nemnda er om gebyret er korrekt ilagt, og om det er grunnlag for å gi dispensasjon.

### **Finansklagenemnda Skades begrunnelse**

Saken står, slik nemnda ser det, i en litt annen stilling for nemnda enn den gjorde da sekretariatet vurderte den. I sin klage over sekretariatets avgjørelse skriver klager avslutningsvis følgende:

Gebyrileggelsen var korrekt fom. 09.12.2019 til senest 22.05.2020, da skiltene beviselig var borte da. Jeg ønsker at Finansklagenemnda tar stilling til dette.

Han har utdypet dette i et skriv 11.4.25 der han presiserer at hans mor innleverte kjøretøyets skilter ved å legge de i "drop-luka" på den lokale vegstasjonen. Selv om dette skjedde under koronapandemien, regnet han med at gjeldende rutiner for avregistrering ble fulgt slik at kjøretøyet ble avregistrert kort tid etter. Klager var på dette tidspunkt i militæret og hadde derfor ikke selv anledning til å sikre dokumentasjon for innleveringen. Han har i saken innlevert fotografier tatt i mai 2020 av kjøretøyet uten påsatte skilter.

Slik nemnda ser det, blir spørsmålet etter dette om klager har sannsynliggjort at skiltene faktisk ble innlevert slik som beskrevet. Dersom dette legges til grunn, ligger den manglende innføringen av avregistreringen i Motorvognregisteret utenfor klagers kontroll, idet dette på det daværende tidspunkt bare kunne utføres av ansatte i Statens vegvesen, og gebyret for perioden fra og med 23.5.20 til og med 19.9.22 må i så fall falle bort.

Sekretariatet har i sin avgjørelse sitert fra avgjørelsen i en annen sak der problemstillingen var tilsvarende, se sak FinKN 2021-929. Avgjørelsen bygger på prinsippet om at det er den som fremsetter en påstand, som har bevisbyrden for at det faktisk forholder seg som påstått. Dette prinsippet kalles overvektsprinsippet, og innebærer krav om at det påståtte faktum må være gjort overveiende sannsynlig (mer enn 50 %) for at det skal kunne legges til grunn av nemnda. Prinsippet er uttrykkelig uttalt av lovgiver ved vurderingen av om dispensasjon skal gis. Videre bygger avgjørelsen på at det er den part som har anledning og mulighet for det, som plikter å sikre beviset (bevissikringshensynet).

Utgangspunktet i saken vår er at klager var klar over at forsikringen løp ut. Han skulle inn i militæret like etter og så derfor intet behov for å forsikre et kjøretøy som han ikke kunne bruke. I stedet for selv å ordne med avregistrering i tiden før han dro i militæret valgte han å be sin mor om å gjøre det. Hun glemte det først, men etter at han minnet henne på det skal hun ha levert skiltene inn en gang i løpet av mars/april 2020 etter nedstengingen som følge av koronapandemien, og dette sannsynliggjøres etter hans mening ved fremlagte fotografier som viser kjøretøyet uten påsatte skilter.

Det er et faktum at kjøretøyet ikke ble avregistrert i Motorvognregisteret våren 2020. Spørsmålet blir da om det likevel kan legges til grunn at skiltene ble levert som beskrevet.

Klager valgte bort egen mulighet for å ordne opp, og han var da henvist til å stole på at en annen gjorde det som var avtalt. Det ble ikke sikret noe foto av selve leveringen, noe som kunne vært gjort ved bruk av mobiltelefon. Ett annet alternativ hadde vært å sende skiltene i posten med kvittering for innleveringen fra Posten. Klager kunne også kontrollert innleveringen ved å sjekke Motorvognregisteret eller ringe Statens vegvesen. Fotografiene som ble tatt i slutten av mai 2020 viser kjøretøyet uten påsatte skilter, men det er, slik nemnda ser det, ikke noe avgjørende bevis for at skiltene var innlevert slik klager påstår. Nemnda kan heller ikke se at Statens vegvesen skulle ha noen interesse av å unnlate å føre inn avregistreringen hvis skiltene faktisk ble levert slik som påstått av klager.

Nemnda er etter dette kommet til samme resultat som sekretariatet, og klager plikter derfor i utgangspunktet å betale gebyret for hele gebyrperioden.

I Prop.1 LS på side 200 skriver departementet at det har kommet til at det ikke er hensiktsmessig å angi et øvre tak for samlet gebyr eller noe maksimalt tidsrom for ileggelse av gebyr. Videre uttaler departementet at det "legger imidlertid til grunn at Trafikksforsikringsforeningen aktivt følger opp unnlatelser av å betale gebyr, slik at gebyret ikke påløper over lang tid, og utgjør uforholdsmessig høyt beløp." (nemndas understrekning).

Gebyrperioden er i dette tilfellet fra 3.12.19 til 19.9.22, nær innpå tre år. I et fremlagt brev fra Trafikksforsikringsforeningen fremgår det at samlet krav for perioden 4.11.20 til 18.9.22 til sammen utgjorde kr 109 077. Det dreier seg med andre ord om en svært lang gebyrperiode og et uforholdsmessig høyt pengekrav.

Trafikksforsikringsforeningen har i saken ikke lagt frem noen oversikt som viser utvist aktivitet med tanke på å få stanset det løpende gebyret. Nemnda legger da til grunn at Trafikksforsikringsforeningen, som dokumentert i andre tilsvarende saker, har sendt ut "Krav om gebyr ..." to ganger i måneden og etter hvert oversendt kravene til et samarbeidende inkassoforetak, uten at dette har ført til relevante tiltak fra klagers side. Etter nemndas syn reiser dette spørsmål om dette er tilstrekkelig til å oppfylle den aktivitetsplikten som departementet ga uttrykk for.

I kommentarene til ny § 17 a i bilansvarslova i den samme proposisjonen på side 202 skriver departementet følgende:

Det vil i forskrift også kunne gis bestemmelse om ettergivelse. Utover tilfellet som i annet ledd er angitt som ettergivelsesgrunn, vil det først og fremst være i særlige enkelttilfeller at det kan være aktuelt å ettergi kravet. Trafikksforsikringsforeningen vil også kunne lempe på et krav ut fra rene innfordringsmessige hensyn.

Slike forhold som her er beskrevet, ble ikke regulert i gebyrforskriften og forskriften har ikke senere vært undergitt noen evaluering. Nemnda har i tidligere saker lagt til grunn at den ikke har kompetanse til å behandle slike spørsmål og har derfor nøyd seg med å vise til disse uttalelsene i forarbeidene og derved indirekte ment å be Trafikkforeningen vurdere om det er grunnlag for ettergivelse.

Ordningen med gebyr har nå vart i syv år, og nemnda reiser derfor spørsmål om det kan være hensiktsmessig å be departementet om å se nærmere på spørsmål av denne art.

Ordningen slik den praktiseres nå, er ikke gjenstand for overprøving. Nemnda mener dette er lite heldig sett fra et rettssikkerhetshensyn og ber derfor Trafikksforsikringsforeningen vurdere om tiden er inne for å foreta en gjennomgang av dagens praksis med tanke på en regulering av disse spørsmålene i forskrifts form.

Avgjørelsen er enstemmig.

### **Finansklagenemnda Skades konklusjon**

Trafikksforsikringsforeningen gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Lars Barnholdt (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)*